

Päiväys: 28.11.2013

Edellinen päiväys: 23.11.2012

(\*) koskee vain kemikaali-ilmoitusta

(\*\*) täytetään joko 3.1 tai 3.2

**KOHTA 1: AINEEN TAI SEOKSEN JA YHTIÖN TAI YRITYKSEN TUNNISTETIEDOT****1.1 Tuotetunniste**

**Kauppanimi / aineen nimi** STARTING FLUID ( aerosoli )  
**Tunnuskoodi** 9180  
**REACH-rekisteröintinumero**

**1.2 Aineen tai seoksen merkitykselliset tunnistetut käytöt ja käytöt, joita ei suositella****Käyttötarkoitus sanallisesti**

Moottorin käynnistykseen tarkoitettu sumute.

**Toimialakoodi (TOL) (\*)**

DG 24 Kemikaalilen valmistus

**Käyttötarkoituskoodi (KT) (\*)**

3 Aerosolien ponneaineet

**Kemikaalia voidaan käyttää yleiseen kulutukseen (\*)****Kemikaalia käytetään vain yleiseen kulutukseen (\*)****1.3 Käyttöturvallisuustiedotteen toimittajan tiedot****Toimittaja (valmistaja, maahantuoja, ainoa edustaja, jatkokäyttäjä, jakelija)  
Suomessa toimiva markkinoille luovuttaja (\*)**

**Osoite** S-Taroil Oy  
Allastie 10  
**Postinumero ja -toimipaikka** 21200 RAISIO  
**Postilokero**  
**Postinumero ja -toimipaikka**  
**Puhelin** 02-4380700  
**Sähköpostiosoite** s-taroil@s-taroil.fi  
**Y-tunnus (\*)** 0472419-6

**1.4 Häät puhelinnumero**

09-471977 HYKS, Myrkytyskeskus, Stenbäckinkatu 11 00290 HELSINKI

**2. VAARAN YKSILÖINTI****2.1 Aineen tai seoksen luokitus**

Katso kohdasta 16 R-lausekkeiden täydelliset tekstit

1272/2008 (CLP)

Flam.liq.1, H222

Skin irrit. 2, H315

Asp.tox.4, H302

Aquatic Acute 1, H400

Aquatic Chronic 1, H410

Aquatic chronic 3, H412

STOT SE 3, H336

EUH019

EUH066

67/548/EEC-1999/45/EC

F+,Xn,R12,R22,R38,R66,R67,R50-53.

**2.2 Merkinnät**

Painepakkaus. Ei saa säilyttää auringonpaisteessa eikä yli +50C lämpötilassa. Ei saa puhkaista eikä polttaa tyhjänäkään. Ei saa suihkuttaa avotuleen eikä hehkuvaan aineeseen. Säilytettävä lasten ulottumattomissa. Eristettävä sytytyslähteistä- Tupakointi kielletty.



1272/2008 (CLP)  
GHS09, GHS02, GHS07  
Huomiosana VAARA

## Vaaralausekkeet

H222 Erittäin helposti syttyvä aerosoli

H302 Haitallista nieltynä

H315 Ärsyttää ihoa

H336 Saattaa aiheuttaa uneliaisuutta ja huimausta

H410 Erittäin myrkyllistä vesieliöille, pitkäaikaisia haittavaikutuksia

H412 Haitallista vesieliöille, pitkäaikaisia haittavaikutuksia

EUH019 Saattaa muodostaa räjähtäviä peroksidgeja

EUH066 Toistuva altistus voi aiheuttaa ihon kuivumista ta halkeilua

## Turvalausekkeet

P101 Jos tarvitaan lääkinnällistä apua, näytä pakkaus tai varoitusetiketti

P103 Lue merkinnät ennen käyttöä

P261 Vältä suihkeen hengittämistä

P271 Käytä ainoastaan ulkona tai tiloissa, joissa on hyvä ilmanvaihto

P301+P312 JOS KEMIKAALIA ON NIELTY: ota yhteys MYRKYTYSTIETOKESKUKSEEN tai lääkäriin, jos ilmenee pahoinvointia

P273 Vältä päästämistä ympäristöön

P501 Hävitä sisältö/pakkaus paikallisten määräysten mukaisesti

**2.3 Muut vaarat****KOHTA 3: KOOSTUMUS JA TIEDOT AINEOSISTA****3.1 Aineet (\*\*)**

Pääaineosan / aineosan nimi	CAS-, EY- tai indeksinumero	Pitoisuus

**3.2 Seokset (\*\*)**

Aineen nimi	CAS-, EY- tai indeksinro	REACH- rekisteröintinro	Pitoisuus	Luokitus
Dietyylieetteri	60-29-7		40-60%	Flam.liq.1, Acutetox.4,STOT SE 3, H224,H302,H336 EUH019, EUH066 F+,R12,R19 Xn,R22,R66,R67
Heptaani	142-82-5		20-40%	Flam.liq.2, Asp.tox.1, Skin irrit.2, STOT SE 3,Aquatic acute 1, Aquatic chronic 1 H225,H304,H315,H336,H400, H410 F; R11, Xn;R65,Xi;R38,R67,N:R50-53
Hiididioksidi	124-38-9		5-10%	

**KOHTA 4: ENSIAPUTOIMENPITEET****4.1 Ensiaputoimenpiteiden kuvaus**

Hengitys

Höyryjä hengittänyt raittiiseen ilmaan, tarvittaessa tekohengitystä.

Iho

Roiskeet iholta pestään vedellä ja saippualla. Riisuttava aineen tahrimat vaatteet.

Roiskeet silmiin

Huuhdotaan vedellä vähintään 15 minuuttia, jos ärsytys ei lakkaa otettava yhteys lääkäriin.

Nieleminen

Ei saa oksennuttaa. Välittömästi lääkäriin.

**4.2 Tärkeimmät oireet ja vaikutukset, sekä välittömät että viivästyneet**

Kuivattaa ihoa, voi ärsyttää hengitysteiden limakalvoja. Altistuminen suurille pitoisuuksille voi lamaannuttaa keskushermostoa.

**4.3 Mahdollisesti tarvittavaa välitöntä lääketieteellistä apua ja erityishoitoa koskevat ohjeet****KOHTA 5: PALONTORJUNTATOIMENPITEET****5.1 Sammutusaineet**

Vaaho, CO2 tai jauhe. Vesi saattaa olla tehotonta

**5.2 Aineesta tai seoksesta johtuvat erityiset vaarat**

Tuote on erttän helposti syttyvä aerosolipakkaus. Voi räjähtää kuumennettaessa.Voi muodostaa myrkyllisiä seoksia palaessaan.

**5.3 Palontorjuntaa koskevat ohjeet**

Aerosolipurkit voivat räjähtää lämmitessään.

**5.4. Erityiset suojaimet tulipaloa varten**

Hengityssuojain

**5.5. Muita Ohjeita**

Pakkauksia jäähdytetä vesisuihkulla jos mahdollista.

**KOHTA 6: TOIMENPITEET ONNETTOMUUSPÄÄSTÖISSÄ****6.1 Varotoimenpiteet, henkilösuojaimet ja menettely hätätilanteessa**

Käytettävä sopivia suojaimia. Eristettävä sytytyslähteistä. Noudatettava käyttöohjeita.

**6.2 Ympäristöön kohdistuvat varotoimet**

Ei saa päästää maahan, viemäriin eikä pinta- tai pohjavesiin. Tuki vuoto mikäli se on vaaratta tehtävissä.

**6.3 Suojarakenteita ja puhdistusta koskevat menetelmät ja -välineet**

Pienet roiskeet ja vuodot imeytetään sopivaan imeytysaineeseen ja haihdutetaan turvallisessa paikassa. Suuret vuodot: ota yhteys paikallisiin viranomaisiin.

**6.4 Viittaukset muihin kohtiin**

**KOHTA 7: KÄSITTELY JA VARASTOINTI****7.1 Turvallisen käsittelyn edellyttämät toimenpiteet**

Painepakkaus, ei saa puhkaista eikä polttaa tyhjänäkään. Ei saa suihkuttaa avotuleen eikä hehkuvaan aineeseen.

**7.2 Turvallisen varastoinnin edellyttämät olosuhteet, mukaan luettuina yhteensopimattomuudet**

Ei saa säilyttää auringonpaisteessa eikä yli +50C:n lämpötilassa. Huolehdittava riittävästä ilmanvaihdosta varastossa. Säilytettävä painepakkausten varastointimääräyksiä noudattaen.

**7.3 Erityinen loppukäyttö****KOHTA 8: ALTISTUMISEN EHKÄISEMINEN JA HENKILÖNSUOJAIMET****8.1 Valvontaa koskevat muuttujat****HTP-arvot**

Dietylieetteri 1200 mg/m<sup>3</sup> ( 8h )

1500 mg/m<sup>3</sup> ( 15 min )

Heptaani 1200 mg/m<sup>3</sup> ( 8h )

2000 mg/m<sup>3</sup> ( 15 min )

**Muut raja-arvot**

Hilidioksidi ( ponneaine ) htp-arvot, 5000 mg/m<sup>3</sup> ( 8h )

**DNEL-arvot****PNEC-arvot****8.2 Altistumisen ehkäiseminen****Tekniset torjuntatoimenpiteet****Silmien tai kasvojen suojaus**

Tarvittaessa silmä/kasvosuojain.

**Ihonsuojaus**

Suojavaatetus.

**Käsien suojaus**

Neopreeni tai PVC-käsineet.

**Hengityksensuojaus**

Suurien aerosoli- tai huumäärien vapautuessa käytettävä tehokasta kohdeimua tai hengityssuojainta.

**Termiset vaarat****Ympäristöaltistumisen torjuminen****KOHTA 9: FYSIKAALISET JA KEMIAALLISET OMINAISUUDET****9.1 Fysikaalisia ja kemiallisia perusominaisuuksia koskevat tiedot**

<b>Olomuoto</b>	Aerosoli
<b>Haju</b>	Eetterin hajuinen
<b>Hajukynnys</b>	-
<b>pH</b>	-
<b>Sulamis- tai jäätymispiste</b>	-
<b>Kiehumispiste ja kiehumisalue</b>	35C ( eetteri )
<b>Leimahduspiste</b>	-45C (eetteri)
<b>Haihtumisnopeus</b>	-
<b>Syttyvyys (kiinteät aineet, kaasut)</b>	-
<b>Ylin ja alin syttyvyys- tai räjähdysraja</b>	Ylin 48.0 Alin 1.85

<b>Höyrynpaine</b>	537.0 mmHg (eetteri)
<b>Höyryntiheys</b>	-
<b>Suhteellinen tiheys</b>	0.713 ( eetteri )
<b>Liukoisuus (liukoisuudet)</b>	Vesiliukoisuus vähäinen, Rasvaliukoisuus vähäinen
<b>Jakautumiskerroin: n-oktanoli/vesi</b>	-
<b>Itsesyttymislämpötila</b>	-
<b>Hajoamislämpötila</b>	-
<b>Viskositeetti</b>	-
<b>Räjähätvyys</b>	Saattaa muodostaa räjähtäviä peroksideja.
<b>Hapettavuus</b>	-

## 9.2 Muut tiedot

### KOHTA 10: STABIILISUUS JA REAKTIIVISUUS

#### 10.1 Reaktiivisuus

-

#### 10.2 Kemiallinen stabiilisuus

-

#### 10.3 Vaarallisten reaktioiden mahdollisuus

#### 10.4 Vältettävät olosuhteet

Vältettävä lämpöä, kipinäointia ja avotulta.

#### 10.5 Yhteensopimattomat materiaalit

-

#### 10.6 Vaaralliset hajoamistuotteet

Voi muodostaa palaessaan myrkyllisiä yhdisteitä.

### KOHTA 11: MYRKYLLISYYTEEN LIITTYVÄT TIEDOT

#### 11.1 Tiedot myrkyllisistä vaikutuksista

##### Välitön myrkyllisyys

Dietylieetteri: LD50: 885-2352 mg/kg, suun kautta, rotta  
 LD50: >20000 mg/kg, suun kautta, kani  
 LD50: 73000 mg/m<sup>3</sup>/4h, hengitysteitse, rotta

##### Ihosoövyttävyyttä/ärsytys

Voi ärsyttää ja kuivattaa ihoa.

##### Vakava silmävaurio/ärsytys

##### Hengitysteiden tai ihon herkistyminen

Saattaa ärsyttää hengitysteiden limakalvoja

##### Sukulolujen perimää vaurioittavat vaikutukset

-

##### Syöpää aiheuttavat vaikutukset

-

##### Lisääntymiselle vaaralliset vaikutukset

-

##### Elinkohtainen myrkyllisyys - kerta-altistuminen

-

**Elinkohtainen myrkyllisyys - toistuva altistuminen**

Pitkäaikainen liika-altistus aineelle saattaa aiheuttaa pysyvän aivojen ja hermoston vaurioitumisen.

**Aspiraatiovaara**

-

**Muut tiedot****KOHTA 12: TIEDOT VAARALLISUUDESTA YMPÄRISTÖLLE****12.1 Myrkyllisyys**

Myrkyllisyys vesielioille

Dietyylieetteri: LC50(48H): 2840 mg/l, kala(*Leuciscus idus*)EC50(24h): 165 mg/l, vesikirppu (*Daphnia magna*)EC50: 5600 mg/l bakteeri (*Photobacterium phosphoreum*)

Tuote on luokiteltu haitalliseksi vesielioille, voi aiheuttaa pitkäaikaisia haittavaikutuksia vesiympäristössä.

**12.2 Pysyvyys ja hajoavuus**

-

**12.3 Biokertyvyys**

-

**12.4 Liikkuvuus maaperässä**

-

**12.5 PBT- ja vPvB-arvioinnin tulokset**

-

**12.6 Muut haitalliset vaikutukset**

-

**KOHTA 13: JÄTTEIDEN KÄSITTELYYN LIITTYVÄT NÄKÖKOHDAT****13.1 Jätteiden käsittelymenetelmät**

Aerosoleja ei saa hävittää polttamalla. Hävittäminen suoritetaan viranomaisten edellyttämällä tavalla.

**KOHTA 14: KULJETUSTIEDOT****14.1 YK-numero**

1950

**14.2 Kuljetuksessa käytettävä virallinen nimi**

Starting Fluid ( aerosoli )

**14.3 Kuljetuksen vaaraluokka**

2.1 Aerosolit palavat

**14.4 Pakkausryhmä**

5F

**14.5 Ympäristövaarat**

-

**14.6 Erityiset varotoimet käyttäjälle**

-

**14.7 Kuljetus irtolastina MARPOL 73/78 –sopimuksen II liitteen ja IBC-säännösten mukaisesti**

-

**KOHTA 15: LAINSÄÄDÄNTÖÄ KOSKEVAT TIEDOT****15.1 Nimenomaisesti ainetta tai seosta koskevat turvallisuus-, terveys- ja ympäristösäännökset tai -lainsäädäntö**

-

**15.2 Kemikaaliturvallisuusarviointi**

-

**KOHTA 16: MUUT TIEDOT**

Muutokset edelliseen versioon

Lyhenteiden selitykset

**Tietolähteet**

Valmistajan käyttöturvatiedote

**Käytetty menetelmä luokituksen arvioinnissa**

**Luettelo R- ja S-lausekkeista tai/ja vaara- ja turvalausekkeista**

- R11 Helposti syttyvä
- R12 Erittäin helposti syttyvä
- R19 Saattaa muodostaa vaarallisia peroksiedeja (eetteri)
- R22 Terveydelle haitallista nieltynä
- R38 Ärsyttää ihoa
- R65 Haitallista: Voi aiheuttaa keuhkovaurion nieltäessä
- R66 Toistuva altistus voi aiheuttaa ihon kuivumista tai halkeilua
- R67 Höyryt voivat aiheuttaa uneliaisuutta ja huimausta
- R50/53 Erittäin myrkyllistä vesiliöille. Voi aiheuttaa pitkäaikaisia haittavaikutuksia vesiympäristössä.
- S 9 Säilytettävä paikassa jossa on hyvä ilmanvaihto
- S16 Eristettävä sytytyslähteistä. Tupakointi kielletty
- S23 Vältettävä höyryjen hengittämistä
- S29 Ei saa päästää viemäriin
- S33 Estettävä staattisen sähkön aiheuttama kipinöinti

**Työntekijöiden koulutus**